

Commissie Zorgvuldig Bestuur

CZB/KL/P/KSO/2019/429

BETREFT: miskennen participatiedecreet bij hervorming van het studieaanbod.

1. PROCEDURE

1.1. Ontvangst: 15 april 2019.

1.2. Verzoekers

[A], advocaat, namens 33 personeelsleden.

-

1.3. Verweerder

- Schoolbestuur: [X].

- School: [Y].

1.4. CZB

Bij aangetekende brief van 11 april 2019 (met ontvangst op 15 april) wordt namens de verzoekers bij het secretariaat van de Commissie Zorgvuldig Bestuur een klacht ingediend.

Bij aangetekende brief van 23 april 2019 wordt het schoolbestuur in kennis gesteld van de klacht en gewezen op de mogelijkheid om een verweerschrift in te dienen.

Bij brieven van 3 mei 2019 worden de betrokken partijen uitgenodigd voor de zitting van 27 mei 2019.

Bij aangetekende brief van 9 mei 2019 zendt verwerende partij haar verweerschrift met bijhorend stukkenbundel. Het verweerschrift wordt op 10 mei 2019 per e-mail bezorgd aan de raadsman van de verzoekers.

Bij e-mail van 24 mei 2019 bezorgt de raadsman van de verzoekers aan de verwerende partij en het secretariaat van de Commissie een aantal bijkomende documenten.

2. INHOUD van de KLACHT

De klacht heeft betrekking op de beslissing om – in het kader van een bredere hervorming van het door het schoolbestuur georganiseerde secundair onderwijs te [Z] tot domeinscholen – het studieaanbod te wijzigen in [Y] waar de verzoekers werkzaam zijn. Bij de totstandkoming van deze beslissing heeft het schoolbestuur volgens de verzoekers nagelaten het door het participatiedecreet vereiste overleg met de schoolraad te voeren.

In een overzicht van feitelijke gegevens stellen de verzoekers dat het hervormingsplan tijdens een personeelsvergadering op 27 november in een weinig concrete vorm en zeer afwijkend van wat uiteindelijk werd beslist, aan bod is gekomen. In zijn definitieve vorm werd het plan voorgesteld tijdens de personeelsvergadering van 11 februari 2019. Daaruit blijkt dat [Y] vanaf 1 september 2019 een onderdeel wordt van de campus [W], waarop een brede eerste

graad en een aanbod aan studierichtingen in de domeinen 'Economie en organisatie', 'Taal en cultuur', 'STEM' en 'Voeding en horeca' zal worden ingericht, en dat de opleiding Humane Wetenschappen niet langer op de school zal worden aangeboden.

Naar aanleiding van deze mededeling worden door het personeel een aantal petitieën opgestart en hebben een aantal vertegenwoordigers een gesprek met minister Hilde Crevits om hun bezorgdheid uit te drukken over de hervormingsdrang die bij schoolbesturen de bovenhand neemt op een participatieve schoolwerking.

Op 21 maart 2019 vindt een overleg plaats tussen vertegenwoordigers van het personeel, het schoolbestuur en de directie. Uit het verslag van dit overleg blijkt het hervormingsplan een genomen beslissing te zijn, waarvan enkel nog de uitrol in overleg met alle betrokkenen zal gebeuren.

Wanneer wordt vernomen dat de hervorming zal worden besproken op de schoolraad van 28 maart 2019, bezorgen een aantal personeelsleden op 27 maart per e-mail en aangetekend schrijven hun bezwaren aan het schoolbestuur en de directie. Deze bezwaren bestaan erin dat de beslissing al is gevallen zodat er van overleg geen sprake kan zijn, dat de schoolraad niet geldig is samengesteld en dat de school niets heeft ondernomen om dit te verhelpen. Op dit schrijven kwam geen reactie, zodat volgens de verzoekers mag worden uitgegaan van het akkoord met de inhoud ervan.

Tijdens de schoolraad van 28 maart hebben de leden van de schoolraad zich beroepen op art. 15 van het participatiedecreet om eerst de geleding die ze vertegenwoordigen te informeren en te raadplegen. Desondanks werd op 3 april 2019 in opdracht van de directie een e-mail gestuurd aan de ouders, waarin de hervorming wederom als feit wordt voorgespiegeld en enkel nog een infomoment wordt aangekondigd. Ook op de website van de school wordt de beslissing vermeld.

De verzoekers stellen dat de betwiste hervorming als beslissing die betrekking heeft op het studieaanbod en het aangaan van samenwerkingsverbanden, op grond van art. 21, 2° en 3° van het participatiedecreet vooraf voor overleg diende voorgelegd te worden aan de schoolraad. De beslissing is zo ingrijpen dat het verplicht voorafgaandelijk overleg ook moest plaatsvinden inzake de punten 4° tot en met 12° van art. 21. Deze verplichting tot overleg werd volgens de verzoekers niet nageleefd.

De verzoekers stellen in dat verband vooreerst dat de schoolraad van [Y] niet is samengesteld conform het participatiedecreet: geen oudervertegenwoordiging, één personeelslid, drie leerlingen, twee vertegenwoordigers van de lokale gemeenschap. De krachtens het decreet voorziene stappen met het oog op de samenstelling van de schoolraad werden nooit ondernomen, zodat zelfs een gedeeltelijk samengestelde schoolraad niet geldig kan vergaderen. Een aantal personeelsleden hebben op 27 maart het schoolbestuur en de directie hier per e-mail en aangetekend schrijven op gewezen. Op dit schrijven kwam geen reactie, zodat volgens de verzoekers mag worden uitgegaan van het akkoord met de inhoud ervan. Meer fundamenteel roepen de verzoekers in dat de schoolraad werd ingelicht van reeds vaststaande beslissingen. Wanneer de schoolraad werd samengeroepen op 28 maart 2019 had een overleg volgens de verzoekers geen zin meer. De hervorming werd reeds op 11 februari 2019 aan het personeel als feit voorgesteld en ook uit het overleg op 21 maart 2019 tussen vertegenwoordigers van het personeel, het schoolbestuur en de directie was gebleken dat het hervormingsplan een genomen beslissing was, waarvan enkel nog de uitrol in overleg met alle betrokkenen zal gebeuren.

Verder stellen de verzoekers dat de betwiste beslissing de eigenheid van de school fundamenteel raakt, waardoor op grond van art. 22 lid 3 van het participatiedecreet de leden van de schoolraad eerst de geleding die ze vertegenwoordigen moesten informeren en raadplegen zoals voorzien in art. 15. Dit vooraf raadplegen van de achterban, waar de leden van de schoolraad om hadden gevraagd tijdens de vergadering van 28 maart, werd onmogelijk

gemaakt doordat in opdracht van de schooldirectie op 3 april 2019 een e-mail gestuurd aan de ouders, waarin de volledige hervorming als een genomen beslissing werd meegedeeld. Er werd dus uitvoering gegeven aan de beslissing voordat het overleg heeft plaatsgevonden.

3. INHOUD van het VERWEER

3.1. De verwerende partij geeft vooreerst een overzicht van een aantal feiten met betrekking tot de totstandkoming van het gemeenschappelijke project voor haar 4 secundaire scholen te [Z] waarbij gestreefd wordt naar een gemeenschappelijk studietoeraanbod. Binnen dat structuurplan, dat de bestaande situatie van concurrentie tussen de scholen moet ombuigen naar een (sterkere) samenwerking, vormt het concept van de ‘domeinschool’ het uitgangspunt. Het studietoeraanbod wordt volgens verwerende partij niet uitgehoud, maar via de domeinen aangevuld zodat binnen elk domein, waar mogelijk, de drie finaliteiten hun plaats krijgen.

Op 27 november 2018 werden de personeelsleden tijdens een personeelsvergadering ingelicht over de plannen over de toekomst van het studietoeraanbod van de scholen, waarbij onder meer de keuze voor de domeinscholen ter sprake komt en de uitgangspunten voor de verdeling in domeinen. Er werd meegedeeld dat dit enkel de grote lijnen betrof en dat verdere bespreking nog nodig is. Op een oproep om mee te denken over de verdere uitrol kwam geen reactie.

Op 6 december 2018 heeft het schoolbestuur een gesprek met een personeelsdelegatie, waarop bezorgdheden konden worden geuit.

Op 11 februari 2019 wordt tijdens een personeelsvergadering het structuurplan voor de vier betrokken scholen voorgesteld waarover een consensus was bereikt binnen de raad van bestuur en de directies van de vier scholen. Het plan ligt in lijn met de eerdere mededeling op 27 november 2018. Voor de uitwerking en concretisering van het plan zal worden gewerkt met regiegroepen, werkgroepen en resonansgroepen, waarin ook personeelsleden worden opgenomen.

Nadat op 1 maart 2019 vanuit het personeel een petitie aan het schoolbestuur werd afgeven en een aantal personeelsleden werden ontvangen door minister Hilde Crevits, werd op 21 maart 2019 een personeelsdelegatie uit [Y] ontvangen door het schoolbestuur. Er wordt afgesproken dat resterende bezorgdheden aan bod zullen komen tijdens de pedagogische studiedag op 25 maart en een volgende personeelsvergadering.

Op 28 maart wordt het structuurplan voor overleg voorgelegd aan de schoolraad. Nadat vooral door de leerlingen vragen worden gesteld, wordt besloten de schoolraad opnieuw bijeen te roepen na de paasvakantie. Dat biedt de gelegenheid intussen de geledingen te informeren en te raadplegen.

Op 11 april wordt evenwel de klacht ingediend bij de Commissie.

3.2. De verwerende partij voert aan dat de klacht onontvankelijk dient te worden verklaard in de mate dat deze wordt ingediend op grond van artikels van het participatiedecreet die zich buiten de reikwijdte bevinden van de bepalingen omtrent de bevoegdheid en de besluitvormingsprocedures bedoeld in de artikelen 18 tot en met 22.

3.3. Inzake de opgeworpen schending van het participatiedecreet, stelt de verwerende partij vooreerst dat de schoolraad correct is samengesteld. Zij erkent dat niet elke geleding bestaat uit ten minste twee leden en dat de geledingen niet bestaan uit een gelijk aantal leden, maar stelt dat de voorziene stappen werden genomen met het oog op de samenstelling van de schoolraad, zodoende dat deze rechtsgeldig is samengesteld.

Voor wat betreft het personeel werd op 25 september 2017 door de pedagogische adviesraad [H] aangeduid als afgevaardigde voor de schoolraad. Vermits er voor het overige geen

interesse was vanuit het personeel, had het volgens de verwerende partij geen nut om verkiezingen te organiseren.

Voor wat betreft de leerlingen werden op 19 oktober 2018 door de leerlingenraad drie leerlingen aangeduid als afgevaardigden voor de schoolraad.

Voor wat betreft de ouders werden [I] en [J] aangeduid. Ouders werden via een brief van 20 maart 2017 en ook mondeling opgeroepen om te participeren aan de schoolraad. Op deze oproepen reageerde enkel [K] positief. In het schooljaar 2017-2018 kondigde [I] aan te zullen stoppen met de schoolraad. [J] zag haar mandaat als ouder van rechtswege beëindigd worden doordat al haar kinderen de school hadden verlaten (art. 11, 3° participatiedecreet). Zij is momenteel nog wel betrokken als lid van de lokale gemeenschap, samen met [L]. Door deze wijzigingen is sinds het schooljaar 2018-2019 enkel [K] overgebleven voor de ouders. Er is geen interesse van andere ouders, hetgeen de eerdere oproepen reeds hadden uitgewezen. Ook voor het schooljaar 2018-2019 was dit niet anders. Het heeft volgens de verwerende partij dan ook geen enkel nut om verkiezingen uit te schrijven.

De verwerende partij geeft verder nog aan hoe zij tracht de aanwezigheid van de leden van de schoolraad te garanderen.

Verwerende partij meent dat zij het nodige heeft gedaan om de geledingen de kans te bieden deel te nemen aan het school- en onderwijsbeleid. Het is evenwel voornamelijk een gebrek aan interesse dat aan de basis ligt van de lage participatie aan de schoolraad.

In antwoord op de kritiek dat geen overleg werd gepleegd met de schoolraad over het structuurplan, verwijst de verwerende partij naar het feitenrelaas onder punt 3.1. In het bijzonder wijst zij op de consensus die werd bereikt binnen de raad van bestuur en de directies van de vier scholen over de grote lijnen van het plan. Na een eerste mededeling omtrent het plan tijdens de personeelsvergadering op 27 november 2018, werden deze grote lijnen voorgesteld tijdens de personeelsvergadering van 11 februari 2019. Voor de concretisering en uitwerking van de doelstellingen van het plan zal worden gewerkt met regiegroepen, werkgroepen en resonansgroepen waarin ook personeelsleden zullen aan bod komen. Op 28 maart 2019 werd het structuurplan voor overleg voorgelegd aan de schoolraad. Er werd besloten de schoolraad opnieuw bijeen te roepen na de paasvakantie, wat de leden van de schoolraad de gelegenheid geeft de geledingen te informeren en te raadplegen. Voor wat betreft de geleding van het personeel kon dit informeren en raadplegen volgens verwerende partij reeds gebeuren vóór 28 maart, nu het plan gelet op de vermelde personeelsvergaderingen en gesprekken voor het personeel niet nieuw was. Nadat op 11 april 2019 voorliggende klacht bij de Commissie werd ingediend, werd de bijkomende vergadering van de schoolraad vastgesteld op 14 mei 2019. Daarbij benadrukt verwerende partij dat eerst na dit bijkomend overleg een formele beslissing over het plan zal worden genomen door de raad van bestuur, waarbij zal rekening worden gehouden met de standpunten van de schoolraad. Verwerende partij meent dan ook dat de bepalingen van het participatiedecreet werden gerespecteerd.

4. ZITTING COMMISSIE

4.1. Datum en uur: 27 mei 2019 om 13.15 uur.

4.2. Kamer

Kamer bevoegd voor het secundair onderwijs, het deeltijds kunstonderwijs, het volwassenenonderwijs en de centra voor leerlingenbegeleiding.

4.3. Commissieleden

De Commissie is in overeenstemming met artikel VII.2 van de Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016 en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 28.11.2007 betreffende de samenstelling van de Commissie Zorgvuldig Bestuur, zoals gewijzigd, als volgt samengesteld:

De heer Bengt Verbeeck, voorzitter;

Hilde Timmermans, Thijs Streng, Etienne Becuwe en Jean Dujardin, leden.

4.4. Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

- Voor verzoekende partij:

- [B];

- [C];

- [D];

- [E];

- [F];

- [A], advocaat.

- Voor verwerende partij: [G], advocaat.

4.5. Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging eenparig de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en beslissing.

5. BESLISSING VAN DE COMMISSIE

5.1. Regelgeving

** Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016*

Artikel VII.5

De Commissie beslist over de gegrondheid van klachten van belanghebbenden inzake: [...]

3° de niet-naleving van de bepalingen omtrent de bevoegdheden en de besluitvormingsprocedures bedoeld in artikel 18 tot en met 22 van het decreet van 2 april 2004 betreffende participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad.

Wanneer zij oordeelt dat een klacht gegrond is, kan zij beslissen om :

1° een gedeeltelijke terugbetaling van het werkingsbudget van de betrokken school of centrum, het betrokken centrum voor leerlingenbegeleiding of de betrokken school voor deeltijds kunstonderwijs op te leggen. De terugvordering of inhouding kan echter niet meer bedragen dan 10 procent van dat werkingsbudget en kan er niet toe leiden dat het aandeel in het werkingsbudget dat bestemd is voor personeelsaangelegenheden in absolute cijfers kleiner wordt dan wanneer de maatregel niet zou getroffen zijn;

2° Deze sanctie wordt slechts uitvoerbaar de dag nadat de termijn om beroep in te stellen bij de Vlaamse Regering verstreken is. Voorafgaandelijk aan het opleggen van een sanctie nodigt de Commissie het betrokken schoolbestuur of het betrokken bestuur uit om de bestreden rechtshandeling in te trekken of te herzien of in een passende genoegdoening te voorzien.

** Decreet van 2 april 2004 betreffende de participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad*

Artikel 4

De schoolgemeenschap heeft de maatschappelijke opdracht om:

1° de organisatie, de werking van en de deelname aan de participatieorganen te bevorderen en te ondersteunen, met inbegrip van het bevorderen van een representatieve weergave van de schoolpopulatie in de samenstelling van die organen;

2° bij te dragen aan de ontwikkeling van een participatief schoolklimaat.

Artikel 5

Participatierechten versterken het draagvlak van de scholen en garanderen de samenwerking van de onderwijsbetrokkenen bij het realiseren van de onderwijs- en opvoedkundige opdrachten van de scholen.

Bij de ontwikkeling van een participatief schoolklimaat wordt te allen tijde rekening gehouden met de draagkracht en de mogelijkheden van de leerlingen.

Artikel 6

De uitoefening van de participatierechten doet geen afbreuk aan de verantwoordelijkheid van de inrichtende macht, respectievelijk de directeur voor genomen beslissingen.

De uitoefening van de participatierechten kan niet raken aan de vrijheid van de inrichtende macht om een eigen pedagogisch project te ontwikkelen.

De uitoefening van de participatierechten heeft geen betrekking op de arbeidsvoorwaarden waarover het lokaal comité zich uitspreekt.

Artikel 8

§ 1. In iedere school wordt een schoolraad opgericht.

§2. ...

Art. 10.

§ 1.

De schoolraad wordt in het secundair onderwijs samengesteld uit vertegenwoordigers van de volgende geledingen:

1° de ouders;

2° het personeel;

3° de leerlingen. In het buitengewoon onderwijs oordeelt de inrichtende macht in overleg met de pedagogische raad over de opportuniteit van de opname van één of meer leerlingen in de schoolraad, rekening houdend met de mogelijkheden en de draagkracht van de leerlingen. Wanneer de school de opleidingsvorm 4 aanbiedt, is de opname van één of meer leerlingen verplicht;

4° de lokale gemeenschap.

§ 2. De schoolraad telt een gelijk aantal leden per geleding. Bij de oprichting van de schoolraad telt elke geleding ten minste twee leden. De schoolraad legt het aantal leden per geleding vast. Dat aantal kan evenwel nooit minder dan twee bedragen.

§ 3. Indien een geleding geen of onvoldoende vertegenwoordigers telt, is de schoolraad desalniettemin regelmatig samengesteld, voor zover de bij of krachtens dit decreet voorziene stappen met het oog op de samenstelling van de schoolraad zijn ondernomen.

§ 4. ...

Artikel 11

De schoolraad bepaalt in het huishoudelijk reglement de wijze waarop het mandaat wordt beëindigd.

Bij ontstentenis van de in het eerste lid bedoelde regeling gelden volgende beëindigingswijzen:

1° het personeel in de schoolraad beëindigt van rechtswege zijn mandaat wanneer het niet langer effectief tewerkgesteld is in de school;

2° de leerlingen in de schoolraad beëindigen van rechtswege hun mandaat wanneer ze de school verlaten hebben;

3° de ouders in de schoolraad beëindigen van rechtswege hun mandaat wanneer al hun kinderen de school verlaten hebben.

Artikel 12

Als een pedagogische raad, ouderraad of leerlingenraad bestaat, wordt de betrokken geleding in de schoolraad samengesteld uit afgevaardigden, aangeduid door en uit deze raad. Als een

pedagogische raad, ouderraad of leerlingenraad ervoor opteert om geen gebruik te maken van hun recht om leden voor hun geleding in de schoolraad aan te duiden, of als er geen pedagogische raad, ouderraad of leerlingenraad is, zal er voor de samenstelling van die geleding(en) een verkiezing plaatsvinden. Het schoolbestuur of zijn gemandateerde bepaalt de verdere uitwerking van de verkiezingsprocedure en waarborgt daarbij dat iedereen die verkiesbaar is zich kandidaat kan stellen en dat iedereen die stemgerechtigd is kan stemmen. Indien er minder kandidaten zijn dan het aantal toe te wijzen mandaten of indien het aantal kandidaten gelijk is aan het aantal toe te wijzen mandaten, dan zijn de kandidaten die op de kandidatenlijst worden vermeld, van rechtswege verkozen en wordt de verkiezingsprocedure als beëindigd beschouwd.

In afwijking van het eerste lid kan het schoolbestuur of zijn gemandateerde in het buitengewoon secundair onderwijs gemotiveerd beslissen om in overleg met de pedagogische raad de leerlingengeleding in de schoolraad aan te duiden.

Artikel 14

De schoolraad wordt om de vier jaar opnieuw samengesteld.

...

Artikel 15

De leden van de schoolraad hebben in functie van de uitoefening van de bevoegdheden van de schoolraad een algemeen informatierecht.

Het schoolbestuur bezorgt daartoe aan de leden van de schoolraad, samen met de vergaderagenda, alle relevante documenten. Indien tijdens of na een overleg vastgesteld wordt dat er cruciale informatie ontbrak, dan wordt de desbetreffende beslissing van het schoolbestuur opgeschort.

De schoolraad heeft ten behoeve van al het personeel, ouders en leerlingen een communicatie- en informatieplicht over hun activiteiten en standpunten en over de wijze waarop hij zijn bevoegdheden uitoefent.

Indien een schoolbestuur een overleg vraagt over een ontwerp van beslissing die de schoolorganisatie en de eigenheid van de school fundamenteel verandert, dan moeten de leden van de schoolraad eerst de geleding die ze vertegenwoordigen informeren én raadplegen.

Artikel 21

Het schoolbestuur of zijn gemandateerde legt ieder ontwerp van beslissing voor overleg aan de schoolraad voor als dat betrekking heeft op:

1° ...;

2° het studieaanbod;

3° ...

...

Artikel 22

Het schoolbestuur informeert tijdig de schoolraad over de geplande beslissingen die voor overleg zullen worden voorgelegd. Op basis daarvan bepaalt de raad zijn overlegagenda. Een schoolraad kan afzien van het recht op overleg. Het overleg heeft plaats in een gezamenlijke vergadering van het schoolbestuur of zijn gemandateerde en de schoolraad.

Het overleg leidt tot een verslag waarin alle standpunten worden opgenomen. Het schoolbestuur of zijn gemandateerde neemt een gemotiveerde eindbeslissing na het overleg of na de onderhandeling zoals bepaald in artikel 30 en brengt de schoolraad in kennis van de beslissing. Indien een schoolbestuur een overleg vraagt over een ontwerp van beslissing die de schoolorganisatie en de eigenheid van de school fundamenteel verandert, dan moeten de leden van de schoolraad eerst de geleding die ze vertegenwoordigen informeren én raadplegen zoals voorzien in artikel 15.

Wanneer een overleg niet plaatsvindt binnen een termijn van eenentwintig kalenderdagen, die ingaat de dag nadat een geplande beslissing voor overleg wordt voorgelegd, wordt het overleg geacht te hebben plaatsgevonden.

Artikel 33

Klachten inzake de niet-naleving van de bepalingen omtrent de bevoegdheden en de besluitvormingsprocedures bedoeld in artikelen 18 tot en met 22 kunnen door de schoolraad, zijn geledingen en iedere belanghebbende ingediend worden bij de Commissie Zorgvuldig Bestuur.

** Omzendbrief GD/2004/03 van 13 juli 2004 betreffende de lokale participatieregeling in het basis- en secundair onderwijs.*

5.2. Bevoegdheid

De Commissie is bevoegd om na te gaan of bij de totstandkoming van de beslissing om het studieaanbod te wijzigen in [Y] de bepalingen omtrent de bevoegdheden en de besluitvormingsprocedures bedoeld in artikel 18 tot en met 22 van het participatiedecreet van 2 april 2004 werden nageleefd.

Met betrekking tot de problematiek van de samenstelling en verkiezing van de schoolraad was de Commissie in het verleden reeds in de gelegenheid om zich uit te spreken over sommige aspecten van haar bevoegdheid. Aangaande de behandeling van klachten overwoog zij wat volgt:

- *“De Commissie is niet bevoegd om rechtstreeks klachten te behandelen die verband houden met de samenstelling van de schoolraad zoals die is bepaald in de artikelen 12 tot 14 van het participatiedecreet. Zij is wel bevoegd om na te gaan of de essentiële voorschriften die een invloed hebben op het correct uitoefenen van de bevoegdheden waarop de Commissie toezicht heeft, zijn nageleefd (cf. CZB/P/KSO/2009/241). Een wezenlijke voorwaarde opdat het overleg juridisch correct zou verlopen is dat de schoolraad geldig is samengesteld. Binnen de grenzen van het toezicht op de naleving van de artikelen 18 tot 22 van het participatiedecreet is de Commissie dus ook bevoegd om na te gaan of de schoolraad is samengesteld overeenkomstig het art. 12 van het participatiedecreet.” (CZB/KL/P/KSO/2012/310).*
- *“De Commissie acht het niet meer dan redelijk dat voorgaande overwegingen a fortiori gelden voor de bepalingen met betrekking tot de oprichting van een schoolraad zoals bedoeld in artikel 8 en 9 en de bepalingen omtrent de geledingen van de schoolraad bedoeld in artikel 10.” (CZB/KL/P/KSO/2015/369)*

Bovenstaande overwegingen worden in voorliggend dossier door de Commissie integraal hernomen.

5.3. Beslissing

5.3.1. Participatie. Algemeen.

De memorie van toelichting bij het participatiedecreet gaat er van uit “dat bij een democratische samenleving een democratische schoolcultuur hoort. Alle betrokken geledingen moeten derhalve de kans krijgen deel te nemen aan het onderwijsbeleid. De voorwaarden moeten worden geschapen om de betrokkenheid van alle geledingen op diverse niveaus van het onderwijs- en schoolbeleid te vergroten” (Parl. St. VI. P. 2003-04, nr. 1955/1, 3). Het decreet creëert daartoe het orgaan van de schoolraad waarin de verschillende geledingen van de lokale onderwijsgemeenschap (personeel, ouders, lokale gemeenschap)

onafhankelijk van het schoolbestuur elkaar ontmoeten. Zo worden de inzichten en betrachtingen van de afzonderlijke geledingen samengebracht in één formeel participatieorgaan. Het participatiedecreet kent de schoolraad een recht op informatie, op advies en op overleg toe. De inhoud en de draagwijdte van het recht om te adviseren en te overleggen worden in het decreet nader beschreven. Daarbij wordt ook de eindverantwoordelijkheid van het schoolbestuur erkend en bevestigd.

5.3.2. Toepassing.

In de klacht wordt aangevoerd dat met betrekking tot de beslissing om het studietoelaatbaarheidsaanbod te wijzigen in [Y] – als onderdeel van een ruimer plan van het schoolbestuur om haar scholen voor secundair onderwijs te [Z] vanaf 1 september 2019 om te vormen tot domeinscholen –, de verplichting tot een voorafgaandelijk overleg met de schoolraad niet werd nageleefd. In dat verband stellen de verzoekers dat dergelijk overleg zelfs niet mogelijk was nu de betrokken schoolraad niet correct was samengesteld. De verzoekende partij wijst erop dat binnen de schoolraad de geledingen van de ouders en het personeel telkens maar 1 vertegenwoordiger tellen, en stelt dat nergens wordt aangetoond met het oog op een correcte samenstelling de nodige stappen werden gezet.

Het staat buiten iedere betwisting dat de beslissing waartegen de klacht gericht is, behoort tot het “studietoelaatbaarheidsaanbod” waarover het schoolbestuur overeenkomstig artikel 21, 2° van het participatiedecreet ieder ontwerp van beslissing voor overleg voorlegt aan de schoolraad.

Voor een juridisch correct overleg is vereist dat de schoolraad geldig is samengesteld. Nog afgezien van de vraag of in voorliggend geval al dan niet een voorafgaandelijk overleg met de schoolraad heeft plaatsgevonden, overweegt de Commissie omtrent die samenstelling het volgende.

De samenstelling van de schoolraad wordt geregeld in de artikelen 10 tot en met 14 van het participatiedecreet. Overeenkomstig art. 10, §§ 2 en 3 telt elke geleding een gelijk aantal leden en kan dit aantal nooit minder dan 2 bedragen, maar is de schoolraad indien een geleding geen of onvoldoende vertegenwoordigers telt toch regelmatig samengesteld, voor zover de bij of krachtens dit decreet voorziene stappen met het oog op de samenstelling van de schoolraad zijn ondernomen. In art. 12 is bepaald dat de ouder- en personeelsgeleding in de schoolraad wordt samengesteld uit afgevaardigden, aangeduid door en uit respectievelijk de ouderraad en de pedagogische raad. Als een ouderraad of pedagogische raad ervoor opteert om geen gebruik te maken van het recht om leden in de schoolraad aan te duiden, of als er geen ouderraad of pedagogische raad is, zal er voor de samenstelling van de geleding een verkiezing plaatsvinden.

De oudergeleding telt momenteel slechts 1 afgevaardigde. Het is de Commissie evenwel niet duidelijk is hoe deze werd aangeduid. Vooreerst blijkt uit niets dat dit zou zijn gebeurd vanuit de ouderraad, nu dit orgaan in het verweer nergens ter sprake wordt gebracht. De verwerende partij stelt dan wel dat de afgevaardigde als enige reageerde op een aantal oproepen om deel te nemen aan de schoolraad. Zij verwijst in dat verband naar een brief van 20 maart 2017 waarin ouders vanuit de school werden opgeroepen vóór 25 maart 2017 te kandideren naar aanleiding van de wedersamenstelling van de schoolraad op 1 april 2017, en waarin een stemming eind maart 2017 in het vooruitzicht werd gesteld indien er meer kandidaten zouden zijn dan te verdelen mandaten (in casu 3). Het dossier bevat echter geen stukken die erop wijzen dat de huidige oudervertegenwoordiger in het kader van deze procedure werd verkozen, via een stemming dan wel van rechtswege in het geval de verkiezingsprocedure

werd stopgezet bij gebrek aan andere kandidaten. Daarnaast zouden de ouders ook (mondeling) zijn opgeroepen door 2 andere afgevaardigden die tot en met het schooljaar 2017-2018 lid waren van de oudergeleding. Nog afgezien van het gegeven dat evenmin duidelijk is op welke wijze deze 2 laatste vertegenwoordigers werden aangeduid – vanuit de ouderraad dan wel via een verkiezing – kan de Commissie er niet omheen dat het dossier haar niet toelaat uit te klaren in hoeverre deze oproepen konden worden gekaderd in een vereiste formele verkiezingsprocedure.

Bij de voorgaande overwegingen dat niet duidelijk is hoe de afgevaardigde binnen de oudergeleding werd aangeduid en dus niet kan worden nagegaan of zij op een rechtmatige wijze een mandaat bekleedt, is er bijkomend de vaststelling dat uit het dossier niet blijkt dat, toen duidelijk was geworden dat de oudergeleding na het schooljaar 2017-2018 nog slechts 1 vertegenwoordiger zou tellen, enig initiatief werd genomen om opnieuw het vereiste aantal van minimaal 2 leden te bereiken. De verwerende partij verwijst naar een gebrek aan interesse, maar laat na concreet aan te duiden welke stappen zij heeft ondernomen die haar hebben toegelaten om tot deze conclusie te komen.

Voor wat betreft de personeelsgeleding werd volgens het voorgelegde verslag van 25 september 2017 vanuit de pedagogische adviesraad 1 afgevaardigde aangeduid. Ook hier geeft het dossier er geen blijk van dat sindsdien enig initiatief werd genomen om, opnieuw via de pedagogische raad dan wel via verkiezingen, te pogen aan het minimaal vereiste aantal van 2 leden te komen. Waar de verzoekers stellen dat het personeel dat geen lid is van de pedagogische raad, nog nooit bevraagd werd naar mogelijke interesse voor deelname aan de schoolraad, worden zij niet tegengesproken door de verwerende partij.

De Commissie is van oordeel dat, waar voor wat betreft de samenstelling van de oudergeleding geen enkele transparantie wordt verschaft aangaande de gevolgde procedure, er voor zowel de ouder- als de personeelsgeleding uit het dossier geen enkele systematiek naar voren komt inzake initiatieven om het vereiste aantal leden te bereiken. In deze omstandigheden wordt de Commissie geen ander besluit toegelaten dan dat de samenstelling van de schoolraad niet beantwoordt aan de voorschriften van het decreet. Daaruit volgt dat met betrekking tot de beslissing van het schoolbestuur om het studietoelaanbod te wijzigen in [Y] – als onderdeel van een ruimer plan van het schoolbestuur om haar scholen voor secundair onderwijs te [Z] vanaf 1 september 2019 om te vormen tot domeinscholen –, hoe dan ook geen geldig overleg kan hebben plaatsgevonden.

5.3.3. De Commissie komt tot volgende beslissing:

De schoolraad is niet samengesteld overeenkomstig de bepalingen van het participatiedecreet. Bijgevolg kon er met betrekking tot de beslissing van het schoolbestuur om het studietoelaanbod te wijzigen in [Y] – als onderdeel van een ruimer plan van het schoolbestuur om haar scholen voor secundair onderwijs te [Z] vanaf 1 september 2019 om te vormen tot domeinscholen –, geen juridisch correct overleg in de zin van art. 21, 2° van het participatiedecreet gevoerd worden. De klacht is gegrond.

De Commissie verwacht dat de school het nodige zal doen om tot een regelmatige samenstelling van de schoolraad te komen en nodigt het schoolbestuur uit om de Commissie binnen de 3 maanden na de ontvangst van deze beslissing mee te delen hoe het aan de beslissing van de Commissie gevolg heeft gegeven of plant te geven.

5.4. Sanctieregeling

Artikel VII.5 codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016 bepaalt dat de Commissie, wanneer zij oordeelt dat een klacht gegrond is, kan beslissen om een gedeeltelijke terugbetaling van de werkingsmiddelen van de betrokken school op te leggen. De terugvordering of inhouding kan echter niet meer bedragen dan 10 procent van deze werkingsmiddelen en kan er niet toe leiden dat het aandeel in de werkingsmiddelen dat bestemd is voor personeelsaangelegenheden in absolute cijfers kleiner wordt dan wanneer de maatregel niet zou getroffen zijn.

Deze sanctie wordt slechts uitvoerbaar de dag nadat de termijn om beroep in te stellen bij de Vlaamse regering verstreken is.

Voorafgaandelijk aan het opleggen van een sanctie nodigt de Commissie het betrokken schoolbestuur uit om de bestreden rechtshandeling in te trekken of te herzien of in een passende genoegdoening te voorzien.

De Commissie nodigt de verwerende partij uit om haar binnen de 3 maanden na de ontvangst van deze beslissing mee te delen hoe zij aan de beslissing van de Commissie gevolg heeft gegeven of plant te geven.

De Commissie gaat ervan uit dat verwerende partij de aanbevelingen van de Commissie zal opvolgen en oordeelt dat er vooralsnog geen aanleiding is tot het opleggen van een sanctie.

6. BEROEP

Tegen een beslissing van de Commissie kan binnen een termijn van zestig kalenderdagen die ingaat de tweede dag na de postdatum van de betekening van deze beslissing, bij aangetekend schrijven een beroep bij de Vlaamse Regering, in de persoon van de Minister van Onderwijs, ingesteld worden (met een afschrift aan het secretariaat van de Commissie).

Brussel, 27 mei 2019

Frederik Stevens
Waarnemend secretaris

Bengt Verbeeck
Voorzitter